

Utbildningsplan

Datum 2026-08-17 Ärendenummer MSB 2019-06896-31

Utgåva
1.0

Handläggare

Marcus Ringquist
Sektionen för inriktning och utveckling av
utbildning (RT-UT-IU)

Ersätter

MSB 2019-06896-1

Godkänd av

cRT Peter Arnevall

Gäller från och med

2026-08-26

Utbildning i skydd mot olyckor (60 studiepoäng)

Fire and Rescue Service Training (60 credits)

Omfattning

Utbildning i skydd mot olyckor (SMO) omfattar 60 studiepoäng eller ett och ett halvt års heltidsstudier under tre terminer där en studiepoäng motsvarar en veckas studier på heltid.

Studerande inom SMO med förkunskapsbehörighet (SMO-F), med start termin två, läser totalt 30 studiepoäng där en studiepoäng motsvarar en veckas studier på heltid. Termin ett samt avslutande tio veckorna i termin tre tillgodoräknas för studerande inom SMO-F.

Godkända studier inom *Utbildning i skydd mot olyckor* leder fram till examen i säkerhets- och räddningsarbete i enlighet med förordningen (2003:477) om utbildning i skydd mot olyckor.

Syfte och mål med utbildningen

Syfte

Utbildningen syftar till att ge den studerande förutsättningar att utveckla de kunskaper, färdigheter och kompetenser som fordras för att kunna arbeta som operativ räddningstjänstpersonal inom svensk kommunal räddningstjänst. Utbildningen syftar vidare till att ge den studerande förutsättningar för att kunna förbereda och genomföra räddningsinsatser av typen vanligt förekommande olyckor, större räddningsinsatser, extraordinära händelser i samhället samt för att kunna arbeta under höjd beredskap. Centralt för utbildningen är olyckshantering och samhällets krisberedskap med fokus på kommunal verksamhet i fredstid och under höjd beredskap. Utbildningen syftar också till att utveckla en helhetssyn för att kunna bidra till aktörsgemensam hantering av samhällsstörningar över hela hotskalan.

Kunskaper

För examen i säkerhets- och räddningsarbete ska den studerande

- Visa kunskap om räddningstjänstpersonalens roll, ramverk, ansvar, delaktighet och uppgifter i kommunens arbete med skydd mot olyckor över hela hotskalan,
- Visa kunskap inom aktuella områden för att kunna agera i rollen som operativ räddningstjänstpersonal inom yrkesutövandets alla olika delar,
- Visa kunskap om vikten av att sätta individer i fokus och arbeta utifrån deras differentierade behov,
- Visa kunskap om och förståelse för betydelsen av hälsa, en sund livsstil och utveckling av den egna fysiska, sociala och mentala förmågan som krävs för kommande yrkesutövning,
- Visa kunskap om risk- och krishantering i ett samhällsperspektiv över hela hotskalan,
- Visa kunskap om de förhållningssätt i yrkesrollen som bidrar till att sätta liv, hälsa, egendom och miljö i fokus,
- Visa kunskap om sina egna samt kollegors och drabbades möjligheter att hantera potentiellt traumatiska upplevelser som kan uppstå under och efter räddningsinsatser,

Datum
2026-08-17

Ärendenummer
MSB 2019-06896-31

- Visa kunskap om metoder för att utvärdera, utveckla och följa upp det egna arbetet.
- Visa kunskap om hur räddningstjänsten bidrar till kommunens förebyggande och olycksbegränsande arbete.

Färdigheter

För examen i säkerhets- och räddningsarbete ska den studerande

- Visa färdighet inom metoder och tekniker för att kunna agera som operativ räddningstjänstpersonal vid olyckor och samhällsstörningar över hela hotskalan,
- Visa färdighet inom för yrket relevant praktisk verktygshantering,
- Visa färdighet i att identifiera, värdera och dra egna slutsatser om risker som kan förekomma vid räddningsinsatser,
- Visa färdighet i att möta yrkets fysiska, sociala och mentala krav,

Kompetens

För examen i säkerhets- och räddningsarbete ska den studerande

- Visa sådan kompetens som krävs för att självständigt kunna agera situationsanpassat och säkert i tilldelad roll vid olika typer av räddningsinsatser över hela hotskalan,
- Visa sådan kompetens som krävs för att självständigt planera och genomföra olika typer av arbetsuppgifter inom yrket,
- Visa sådan kompetens som krävs för att ta ansvar för den egna utvecklingen inom yrkets olika områden,
- Visa sådan kompetens som krävs för att samarbeta med intern och extern aktör vid räddningsinsats.

Datum
2026-08-17

Ärendenummer
MSB 2019-06896-31

Utbildningens huvudsakliga upplägg och innehåll

Utbildning i skydd mot olyckor (SMO) består av totalt 60 studiepoäng. Utbildningen genomförs platsförlagd, där teori och praktik varvas. Egenträning och egenstudier utgör en viktig del av utbildningen.

Termin 1

Terminen ska ge den studerande förutsättningar att utveckla kunskap, färdighet och kompetens för att arbeta inom svensk kommunal räddningstjänst, med att förbereda och genomföra räddningsinsatser vid vanligt förekommande olyckor.

Huvudsakligt innehåll:

- Momentträning inom respektive ämnesområden
- Motsvarande Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap (Grib) med mängdträning inom respektive ämnesområde
- Rökdykning motsvarande AFS 2023:13
- Introduktion till den kommunala räddningstjänstens roll och uppdrag under höjd beredskap och krig
- Kort-LIA, 2 veckor

Termin 2

Terminen ska ge den studerande förutsättningar att utveckla kunskap, färdighet och kompetens för att kunna arbeta vid större och/eller komplexa olyckor och samhällsstörningar.

Huvudsakligt innehåll:

- Momentträning inom respektive ämnesområde
- Kemykning motsvarande AFS 2023:13
- Urban sök och räddning
- Pågående dödligt våld
- Taktiskt akut omhändertagande i hotfull miljö

Datum
2026-08-17

Ärendenummer
MSB 2019-06896-31

- Räddningsarbete i hela hotskalan
- Naturolyckor

Termin 3

I den tredje och avslutande terminen ska den studerande ges förutsättningar att knyta ihop tidigare utvecklad kunskap, färdighet och kompetens för att i sin stundande yrkesroll kunna hantera olika typer av räddningsinsatser över hela hotskalan.

Efter avslutad fördjupningsdel (Block 1) avslutar deltagare med förkunskapsbehörighet (SMO-F) sin utbildning medan deltagare utan förkunskaper fortsätter (Block 2) med fokus på erfarenhetsuppbyggnad och tillämpning av kunskap, färdighet och kompetens och i fält genom Lärande i arbete (LIA).

Huvudsakligt innehåll:

Block 1, 10 veckor

- Risk och olycksförebyggande arbete
- Kontinuitetshantering
- Suicidprevention
- Fördjupning krisstöd
- Motorsågsutbildning motsvarande M1 och M2.
- CBRN (kemiska (C), biologiska (B), radiologiska (R) eller nukleära (N) hot)
- Ammunition- och minhantering
- Larmveckor

Block 2, 10 veckor

- Lång-LIA, 10 veckor

Datum
2026-08-17

Ärendenummer
MSB 2019-06896-31

Pedagogik och metodik

En viktig förutsättning för att Myndigheten för civilt försvar ska kunna möjliggöra kunskap och lärande är att Myndigheten för civilt försvar förhåller sig till och regelbundet vidareutvecklar jämställdhet och mångfald i utbildningsverksamheten. All utbildning inom Myndigheten för civilt försvar ska behandla alla jämlikt och vara inkluderade. Vidare ska utbildningarna, kopplat till pedagogik, metodik och undervisning, vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt utgå från myndighetens värdegrund som beskriver att Myndigheten för civilt försvar ska vara en öppen, kompetent och drivande myndighet med fokus på individen och samhället. Myndigheten för civilt försvars syn på lärande ligger nära andra offentliga utbildningssystem såsom akademiska utbildningar och de utbildningar Myndigheten för yrkeshögskolan har beslutat om (SEQF, 2015).

Lärandet mäts i:

- Kunskap – vilket är fakta, principer, teorier och praxis som är kopplade till ett arbets- eller studieområde.
- Färdighet – vilket innefattar en förmåga att tillämpa kunskaper och beprövad erfarenhet för att utföra uppgifter och lösa problem.
- Kompetens – med vilket menas en förmåga att använda kunskaper och färdigheter, att samarbeta och ta ansvar i arbets- eller studiesituationer samt i yrkesrelaterad och personlig utveckling.

Den studerandes förmåga till eget ansvar för sina studier betonas som särskilt viktigt. Det förutsätter att den studerande är närvarande och aktiv under lektioner för att utveckla kunskaper samt för att nå målen för utbildningen. Dock ansvarar läraren för att stödja den studerandes lärande genom att hitta konstruktiva vägar som underlättar lärandet.

Framgångsfaktorer är:

- lärande tillsammans med andra
- lika delaktighet
- goda relationer
- synliga lärandemål
- varierad undervisning
- studerandecentrerat lärande

Datum
2026-08-17

Ärendenummer
MSB 2019-06896-31

Forskning och utveckling

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Resultat från forskning och utveckling tillvaratas fortlöpande i utbildningen inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Kursöversikt

Utbildningen bedrivs över tre terminer där varje termin är en kurs varav den sista terminen består av 2 block.

Kurs	Studiepoäng	Studieform
Termin 1	18 p studier 2 p LIA*	Platsförlagd utbildning samt platsförlagd LIA
Termin 2	20 p studier	Platsförlagd utbildning
Termin 3	10 p studier 10 p LIA*	Platsförlagd utbildning samt platsförlagd LIA

*LIA, lärande i arbete. Kursen bedrivs på en räddningstjänst med en av räddningstjänsten utsedd handledare.

Terminsöversikt	Termin 1	Termin 2	Termin 3
SMO	Genomför hel termin (20 sp).	Genomför hel termin (20 sp).	Genomför hel termin (20 sp).
SMO-F (SMO med förkunskapsbehörighet)	Tillgodoräknas (20 sp).	Genomför hel termin (20 p).	Genomför block 1 (10 p). Block 2 (10p) tillgodoräknas.

Examination

Examinationer genomförs i slutet varje termin genom att pröva om den studerande har uppnått kursplanens lärandemål. Examinationer genomförs för teoretiska delar genom terminstentamen och för praktiska delar genom terminsexaminationer, dels för moment och dels genom insatser/scenarier.

Examinationer sker på lika sätt oavsett utbildningsort. Examinationer inriktas så att de särskilt beaktar kraven på integrerade kunskaper och utbildningens lärandemål vad avser förberedelser för yrkesutövning. Vid terminsexaminationer används stickprov som metod. Frågor och övningar slumpas på individnivå för den studerande.

Datum
2026-08-17

Ärendenummer
MSB 2019-06896-31

För studerande som inte blivit godkänd vid ordinarie examinationstillfälle ska förnyad provning anordnas i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle dock senast inom 8 veckor, om inte särskilda skäl föreligger. Möjlighet till omtentamen ges vid två tillfällen, såvida inte särskilda skäl föreligger och därefter vid nästa ordinarie kurstillfälle. Vid LIA ska individuell provning göras för studerande som inte blivit godkänd.

Utöver terminsexaminationer tillämpas löpande examinerande aktiviteter av säkerhetskaraktär. Studerande behöver nå godkänd nivå på dem för att få fortsätta studierna. De examinationstillfällena samt omexaminationstillfällena för dem ligger schemalagda.

Betyg

Som betygsgrader används något av betygen Godkänd eller Icke Godkänd. För att erhålla betyget Godkänd krävs att den studerande har uppnått samtliga lärandemål i kursplanen.

Närvaro

Utbildningens pedagogik bygger på att den studerande är närvarande och aktiv under utbildningens samtliga delar.

Språk

All undervisning och litteratur tillhandahålls på svenska.

Behörighet för antagning

SMO

Behörig att antas till utbildning som leder fram till examen i säkerhets- och räddningsarbete är den som

1. a) har examen från ett högskoleförberedande program från gymnasieskolan,
b) har examen från ett yrkesprogram från gymnasieskolan, eller
c) har förvärvat kunskaper som motsvarar a) eller b) på annat sätt,
2. har körkort med behörighet B,
3. är simkunnig, och
4. uppfyller kraven i den medicinska kontrollen för rök- och kemdykning enligt 8 kap. 4–6 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (2023:15) om medicinska kontroller i arbetslivet.

Datum
2026-08-17

Ärendenummer
MSB 2019-06896-31

SMO-F

Behörig att antas till utbildning som leder fram till examen i säkerhets- och räddningsarbete med utbildningsstart i termin två är den som uppfyller kraven i 2 §, och

1. har genomgått Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap (Grib) med godkänt resultat eller annan motsvarande utbildning,
2. uppfyller kraven om utbildning och övning som rökdykare enligt 14 kap. 20 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:13) om risker vid vissa typer av arbeten, och
3. har anställning i uttryckningsstyrka i en kommunal räddningstjänsts heltidsorganisation.

Utvärdering

Myndigheten för civilt försvar ska ge studerande som deltar i eller har avslutat en termin inom utbildningsprogrammet möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på de olika terminerna genom en terminsutvärdering.

Studerandeflytande

Ett fungerande studerandeflytande är en förutsättning för att utbildningen ska utvecklas på ett bra sätt. Studeranderepresentanterna fungerar som språkrör och utses av de studerande. Skolan kallar studeranderepresentanterna till skolråd och/eller terminsråd för att diskutera erfarenheter till exempel kopplat till de utvärderingsenkäter som ifylles.

Examensbevis/intyg

Examensbevis utfärdas till studerande som genomfört och examinerats på utbildningen.